

En drönarstrategi 2.0 för EU för att främja hållbara och smarta transporter

Sammanfattning

- För att skapa goda förutsättningar för UAM (Urban Air Mobility) måste luftrumsplaneringen integreras med planering av infrastruktur på marken. Därför måste kommuner ha ett stort inflytande över hur det nedre luftrummet planeras och används.
- Det är viktigt att strategin lyfter fram och skapar förutsättningar för en ökad testverksamhet för drönare och olika typer av drönartjänster.
- Strategin måste ta hänsyn till de nationella olikheterna och möjligheterna och på så sätt skapa förutsättning för en utveckling inom hela EU.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Förutsättningar för "Urban Air Mobility" kräver ökad samverkan

Drönare ses som en framtida möjliggörare för framförallt varutransporter, men även för persontransporter. I detta sammanhang är det därför viktigt att redan nu skapa förutsättningar i samhället för nya tillämpningar och tjänster. I den europeiska gröna given efterlyses bland annat en kraftig minskning av växthusgasutsläppen och en ökad digitalisering. De klimatpåverkande utsläppen måste minska med minst 90 procent till 2050. Transportsystemet som helhet behöver göras smart och hållbart och måste därför även inkludera det undre luftrummet för framtida drönare. En drönarstrategi för Europa måste därför beskriva hur en säker och effektiv uppbyggnad av ett komplett system för drönare ska ske.

Det behövs en tydligare definition om myndigheters olika roller på statlig och regional/lokal nivå. Det behövs också en ökad samverkan mellan dessa rörande utvecklingen av just drönare. I Sverige har kommunerna ansvaret för att planlägga mark och vatten, medan luftrummet planeras av Transportstyrelsen och Luftfartsverket. För att skapa förutsättningar för UAM och ett system för drönare måste luftrummet ses som en helhet, från marken och uppåt. Det går inte att särskilja luftrummet i olika delar och planera för flyg/helikoptrar och drönare separat då dessa i framtiden kommer behöva samsas i luften. Luftrumsplaneringen inklusive det undre luftrummet måste på ett helt annat sätt än tidigare synkas och integreras med den fysiska planeringen av marken. Därför måste kommuner ha ett stort inflytande över hur det nedre luftrummet planeras och används.

Ert dnr:

Utvecklingen kring drönare och dess användning går snabbt. Luftrummet behöver öppnas upp för att möjliggöra den utveckling som nu sker med drönare och tjänster. Om det drar ut på tiden är risken överhängande att EU hamnar på efterkälken jämfört andra stora nationer som Kina och USA. Här behöver EU tillsammans med EASA och Euro Control skapa en snabbare utveckling och planering av hur drönare ska hanteras i luftrummet tillsammans med vanligt flyg är långt bort och tekniken finns redan nu.

En ökad användning av drönare och det nya regelverket för drönare behöver också beakta en lång rad andra praktiska och legala frågor. Det handlar exempelvis om mark- och fastighetsägande och fastighetsbildning, säkerhetsaspekter och personlig integritet.

Skapa utveckling genom ökade möjligheter för testverksamhet

För att skapa reella förutsättningar för en utveckling av drönare och dess tjänster inom Europa måste det finnas möjligheter till testverksamhet med verkliga tjänster, till exempel transporter av blod, hjärtstartare eller taxitransporter av personer från flygplatser mm. Det går inte att bygga utvecklingen bara på datasimulering. EU måste därför skapa bättre förutsättningar än idag för att kunna testa olika delar av UAM, drönare och dess möjliga tjänster. Det regelverk som finns på plats ställer oproportionerligt höga krav i förhållande till de få drönare som finns i luften idag. Regelverket utgår ifrån att framtiden redan är här med många tusentals drönare. Vi är inte där än och det regelverk som utifrån säkerhetsperspektivet är nödvändigt och bra, skapar hinder för den utveckling vi önskar genom att försvåra för testverksamhet. EU:s drönarstrategi behöver därför skapa förutsättningar för en större testverksamhet så att drönare samt de olika delarna inom Urban Air Mobility ska kunna utvecklas.

Olika nationella förutsättningar för utvecklingen

Vid framtagandet av en strategi är det viktigt att även beakta de olika förutsättningar som finns inom EU och ta hänsyn till de nationella olikheterna och möjligheterna, bl.a. utifrån geografi och luftrumets beskaffenhet. På så sätt kan strategin skapa en mer gynnsam grund för utveckling. Sverige har ett relativt tomt luftrum och är glest befolkat. Inom vissa regioner och kommuner skulle det därför finnas stora möjligheter att fungera som testområden för drönare och olika typer av tjänster med drönare. I Sverige finns dessutom redan idag erfarenheter av vintertester för bilindustrin. Det är viktigt att strategin även ser de styrkor olika länder har och nyttjar dessa på bästa sätt.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande